

Aplikovaná geografie

Geografie v krizovém řízení

Brno

19. března 2021

Jaromír Kolečka

Masarykova univerzita

Růst ohrožení přírodními a technologickými riziky

Jarní povodeň v okolí
Brna, 2006

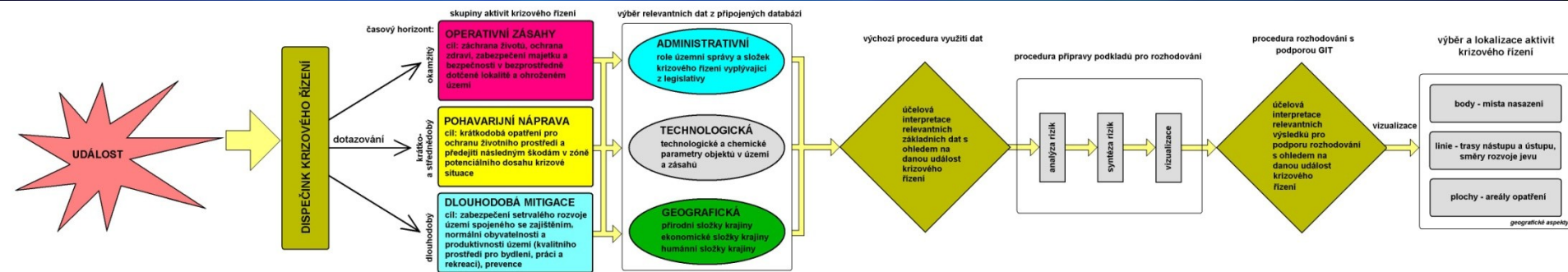

1. Růst množství ohrožujících přírodních procesů.
2. Růst počtu objektů s rizikem ohrožení okolí.
3. Růst počtu obyvatelstva a stárnutí obyvatelstva.
4. Růst objemu majetkových hodnot novou výstavbou, historickým doceněním, trhem.
5. Růst frekvence přepravy ohrožujících materiálů.

Krizové řízení

■ Moderní krizové řízení (KŘ) představuje soubor aktivit zaměřených na přípravnou, operační, nápravnou a prevenční fázi činností s cílem záchrany a ochrany lidských životů a materiálních hodnot.

KŘ je složitým systémem odborníků, úkolů, znalostí a technologií potřebných v omezeném prostoru a čase.

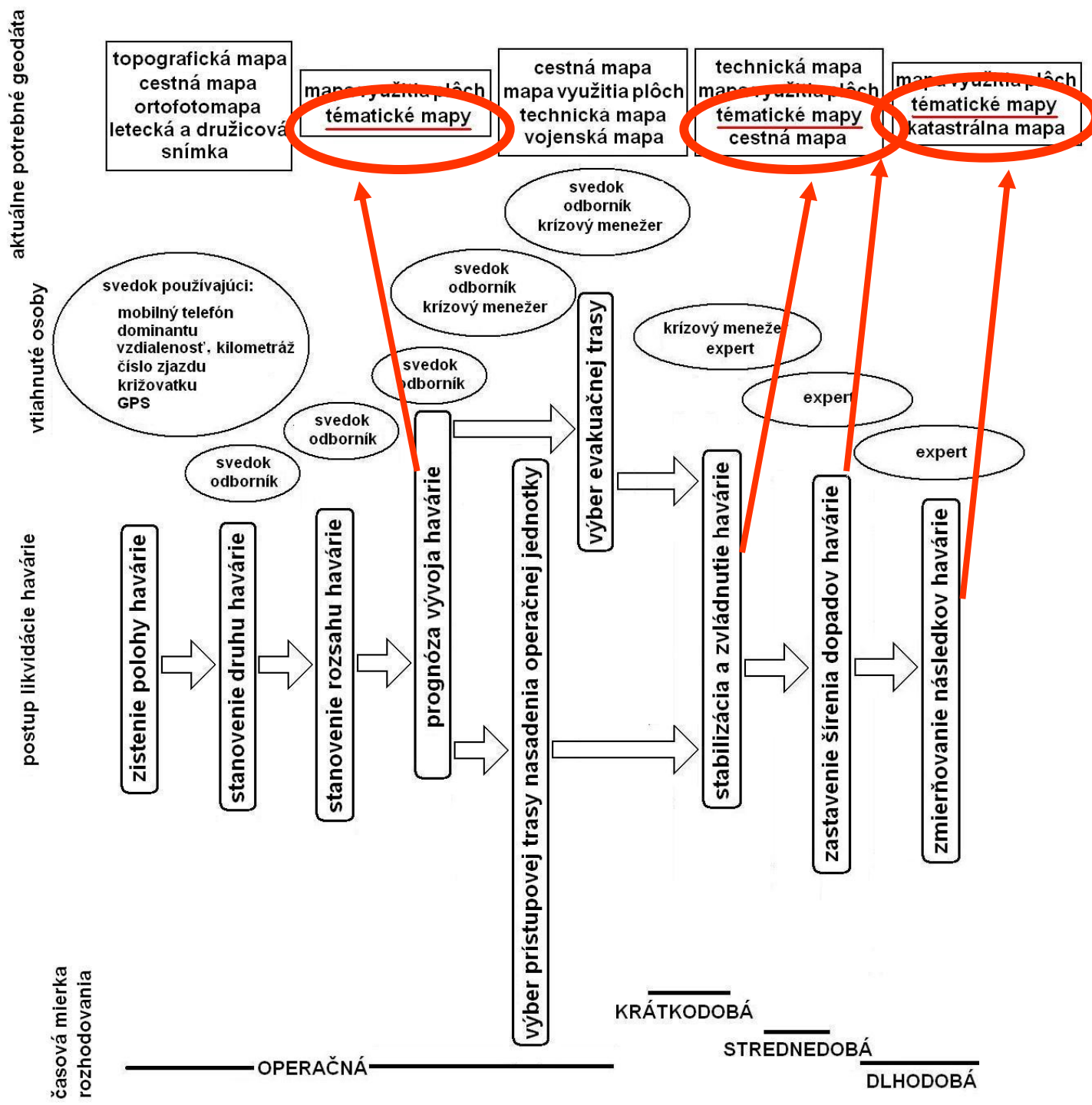
Geografie a krizové řízení

Rozhodující většina pro člověka škodlivých událostí má **prostorový charakter** – prostor události je tak **zobrazitelný na mapách** a mapy podporují správné rozhodování lidí v průběhu a po události. Příjemcem podpory jsou profesionální štáby a orgány KR a také běžní občané. Mapy tak mají obsahovat **relevantní informace** pro řešení konkrétní události, úkolů s ní spojených a dopadů. Relevantní informace **formulují podpůrné orgány** KR – obvykle tvořené odborníky potřebných specializací. Vhodně se mohou uplatnit **geografové**.

Současné hlavní požadavky štábu KŘ směřované na geoinformační podporu

- Lokalizace místa události,
- Přístup do místa události,
- Podpora operačního zásahu vybranými odbornými poznatky (lokalizace opatření),
- Poznatky ke zmírňování důsledků události,
- Podpora prevence opakování události, resp. pro zmírnění budoucího rozsahu a dopadu.

Geografické údaje na mapách pro podporu KŘ

Geografické informace na mapových výstupech na pomoc rozhodování v krizovém řízení

Principy nasazování mapových výstupů:

1. Postupně od regionální až po lokální (operační) úroveň.
2. Postupně od obecných topografických informací k motivační informaci opierající se o odborné poznatky.
3. Postupně od operační po rehabilitační a prevenční informaci.
4. Postupně informace sloužící krátkodobým cílům po informace pro dlouhodobá řešení.

Úkoly geografa při podpoře KŘ

Přítomnost geografa při řešení krizové situace může mít klíčový charakter vzhledem k jeho schopnosti pochopení věcných a prostorových souvislostí během události a schopnosti účelové interpretace geodat.

výber relevantných datových vrstiev s ohľadom na:

zoznamy rizík a udalostí

klasifikáciu rizík a udalostí

požiadavky štábu a odborníkov

predspracovanie a testovanie geodát

predbežný zber geodát

kontrola dostupnosti geodát

off-line/on-line sťahovanie geodát

zist'ovanie obsahu geodát

hodnotenie kvality geodát

kartografická vizualizácia geograficky interpretovaných geodát

vizualizácia geodát

interpretácia geodát

použitie geodát

uloženie geodát

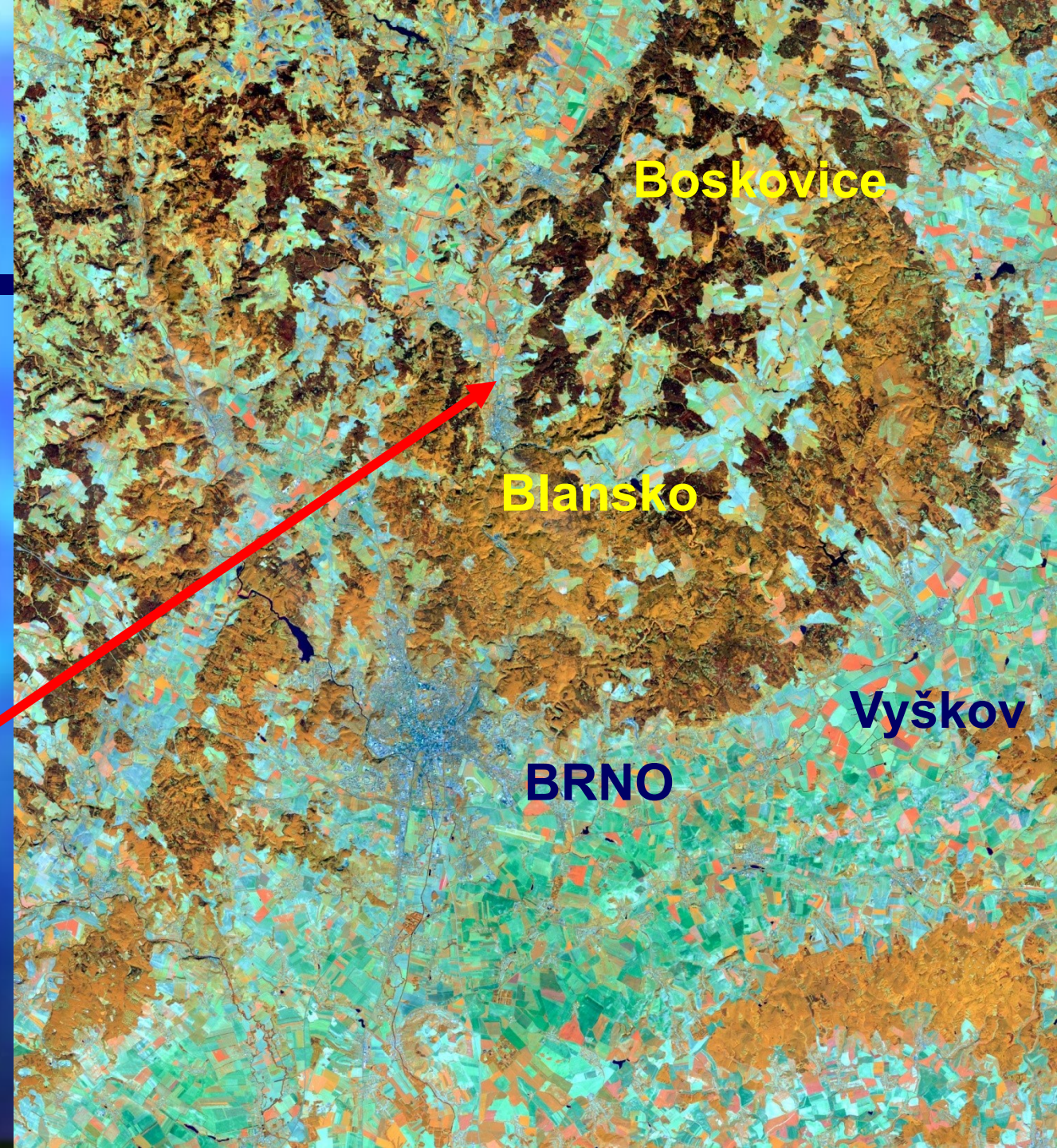

Ráječko u Blanska

Příklad využití
geodat v
souvislosti s
toxickou
havárií na
silnici

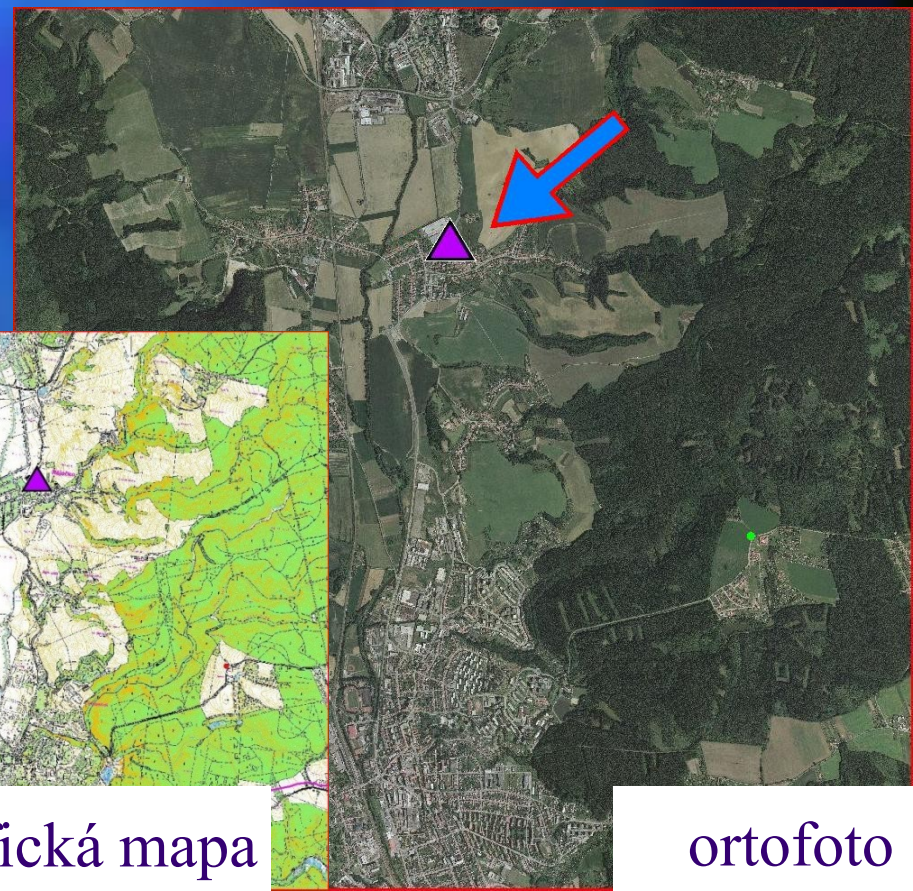
Místo události

Regionální úroveň

Digitální geodata podporující rozhodování – oblastní úroveň

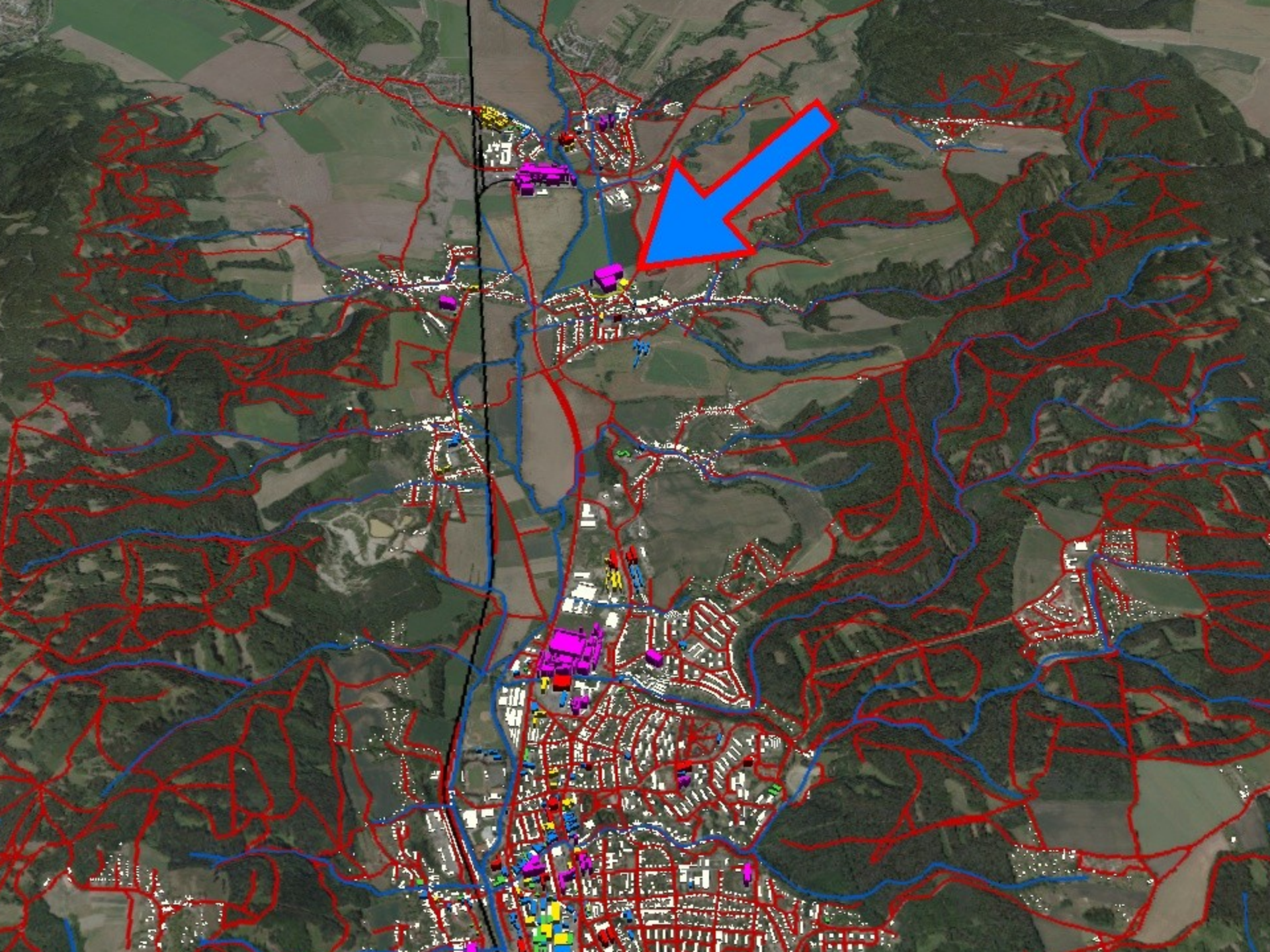
Slouží regionálnímu štábu krizového řízení poskytnutím přehledné informace o místě a typu události.

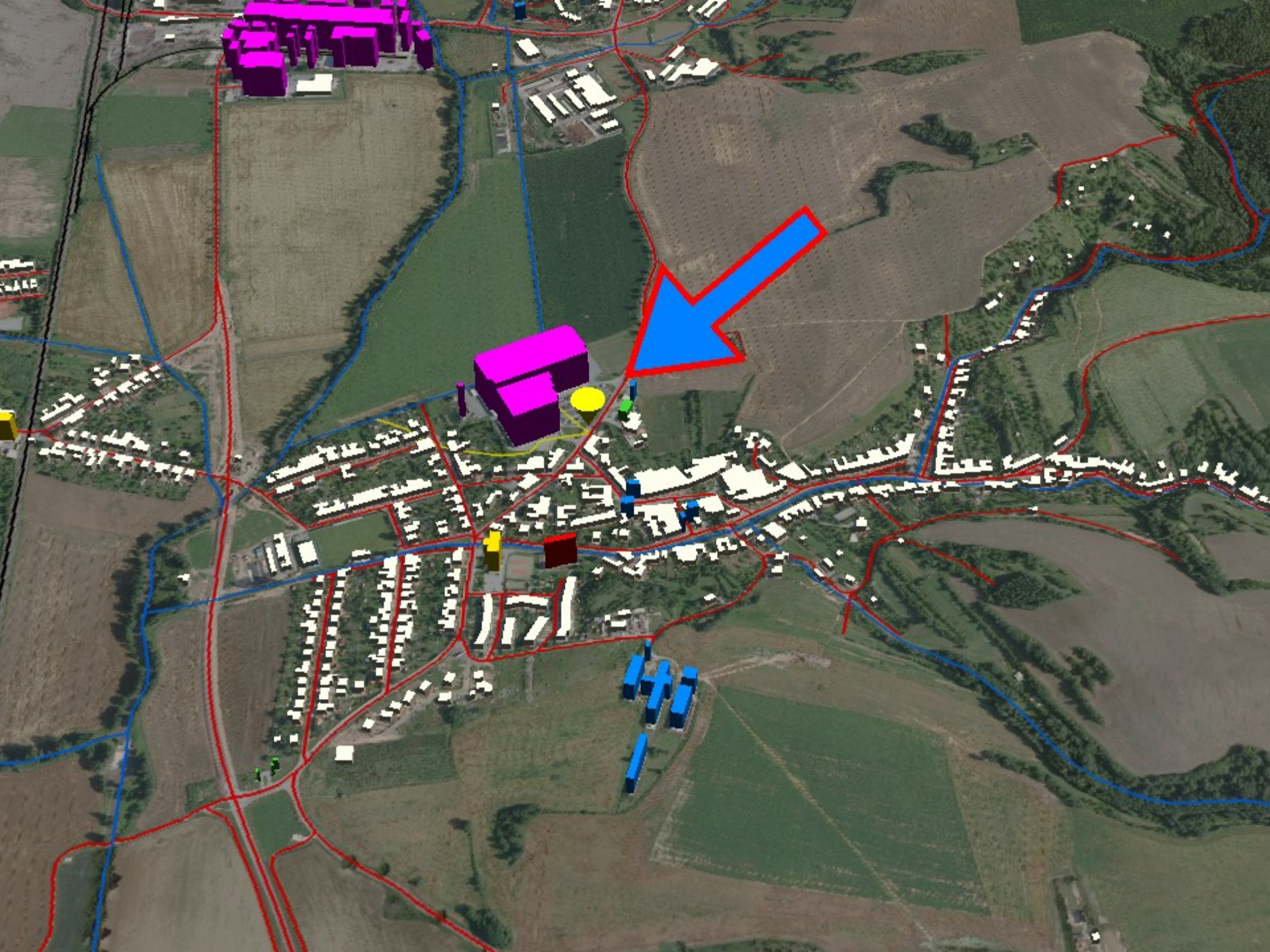

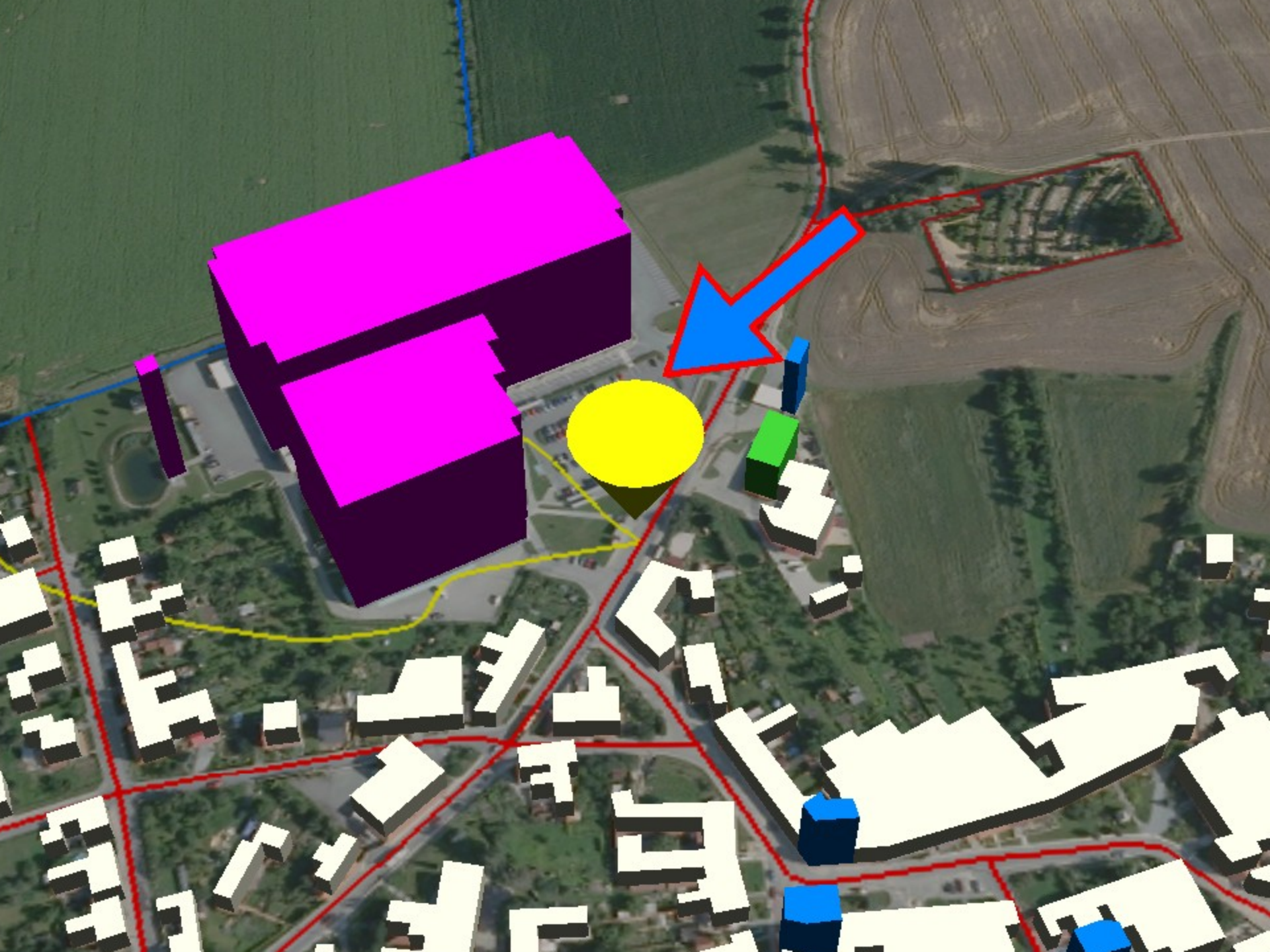
cestní mapa

topografická mapa

ortofoto

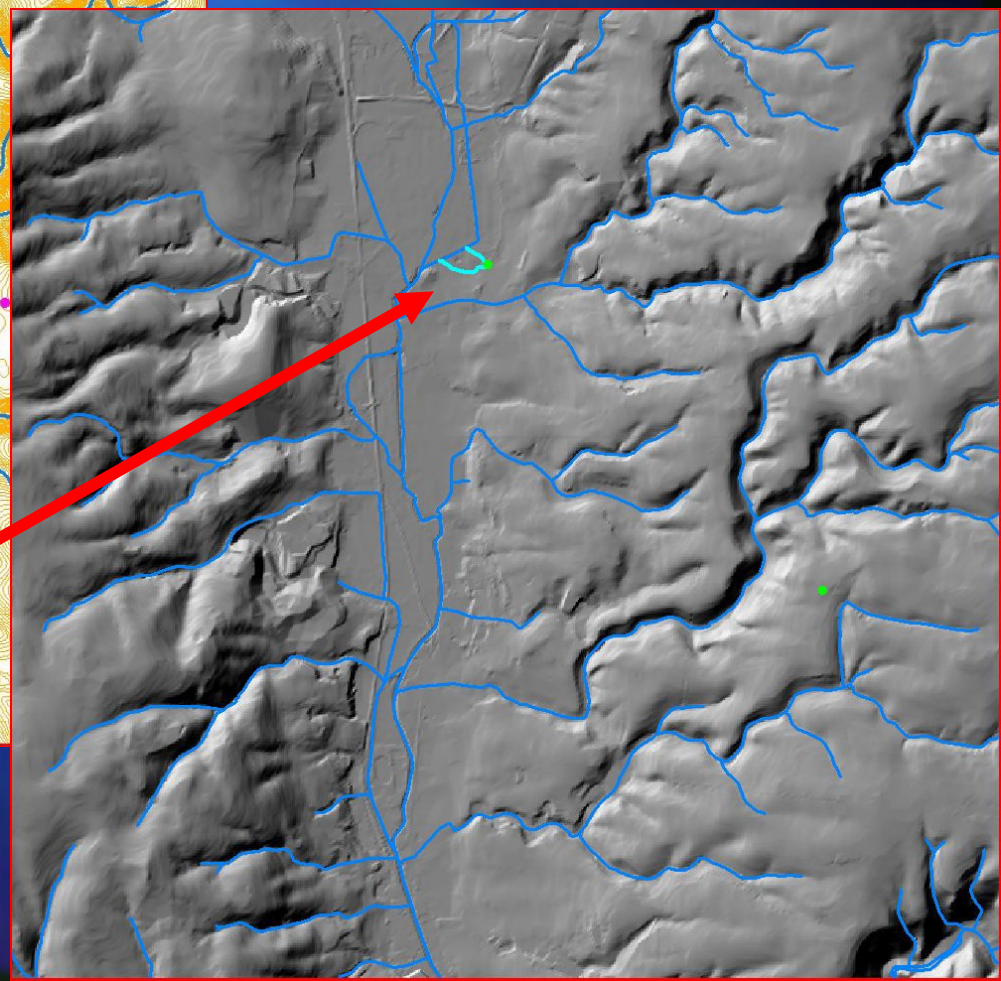
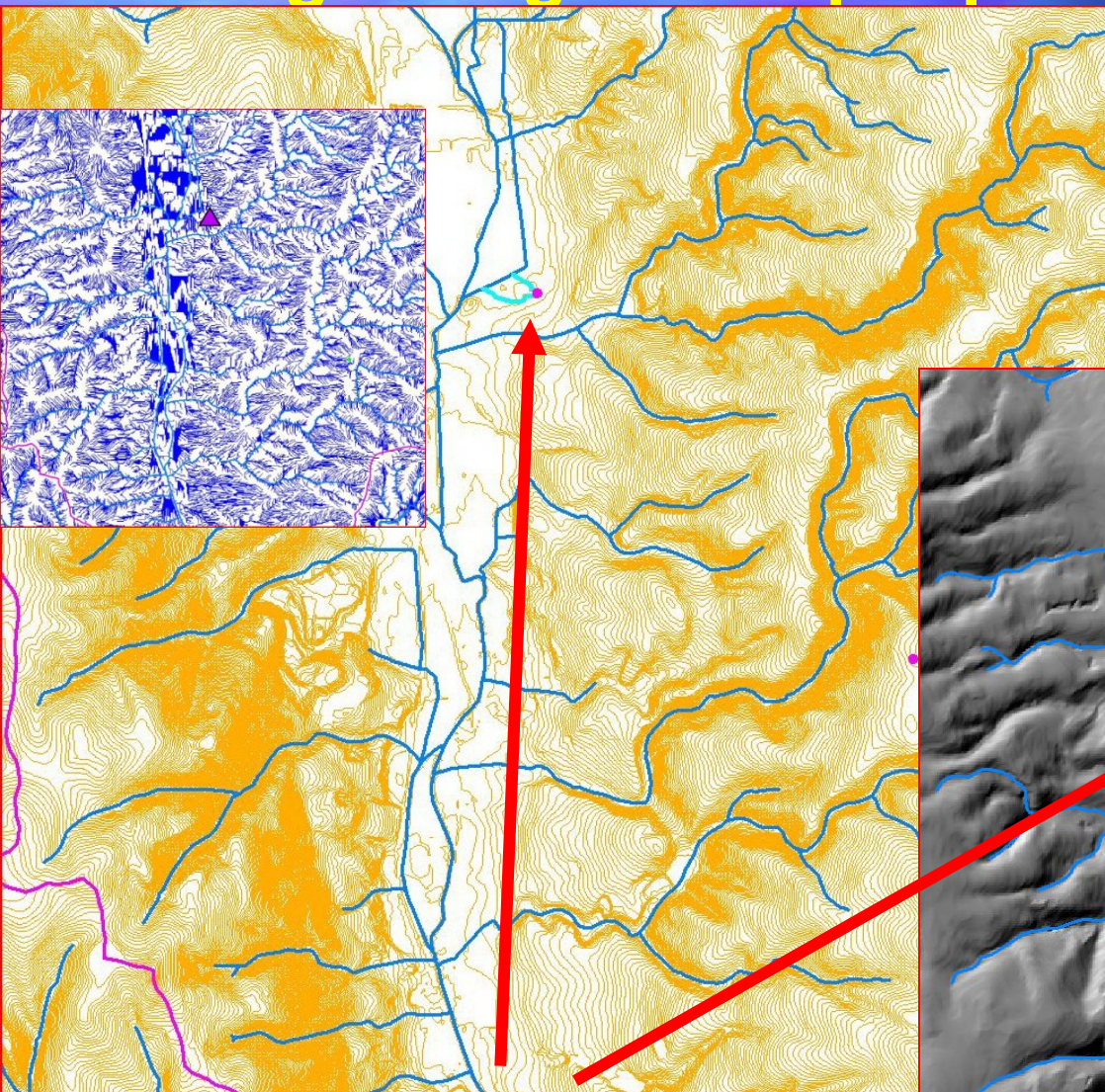

Digitální geodata podporující rozhodování

Digitální model reliéfu slouží k představení hlavního fyziognomického distribučního faktoru krajiny.

Očekávané namodelované trasy povrchového odtoku polutantu, odhadnuté pomocí nástroje hydrologického modelování.

Geologická mapa ako relevantní datová vrstva sloužící pro reklasifikaci za použití expertních znalostí jako pomůcka při rozhodování

Odhadovaná míra rizikovosti

Riziko vsakování

Riziko povrchového odtoku

Původní vrstva

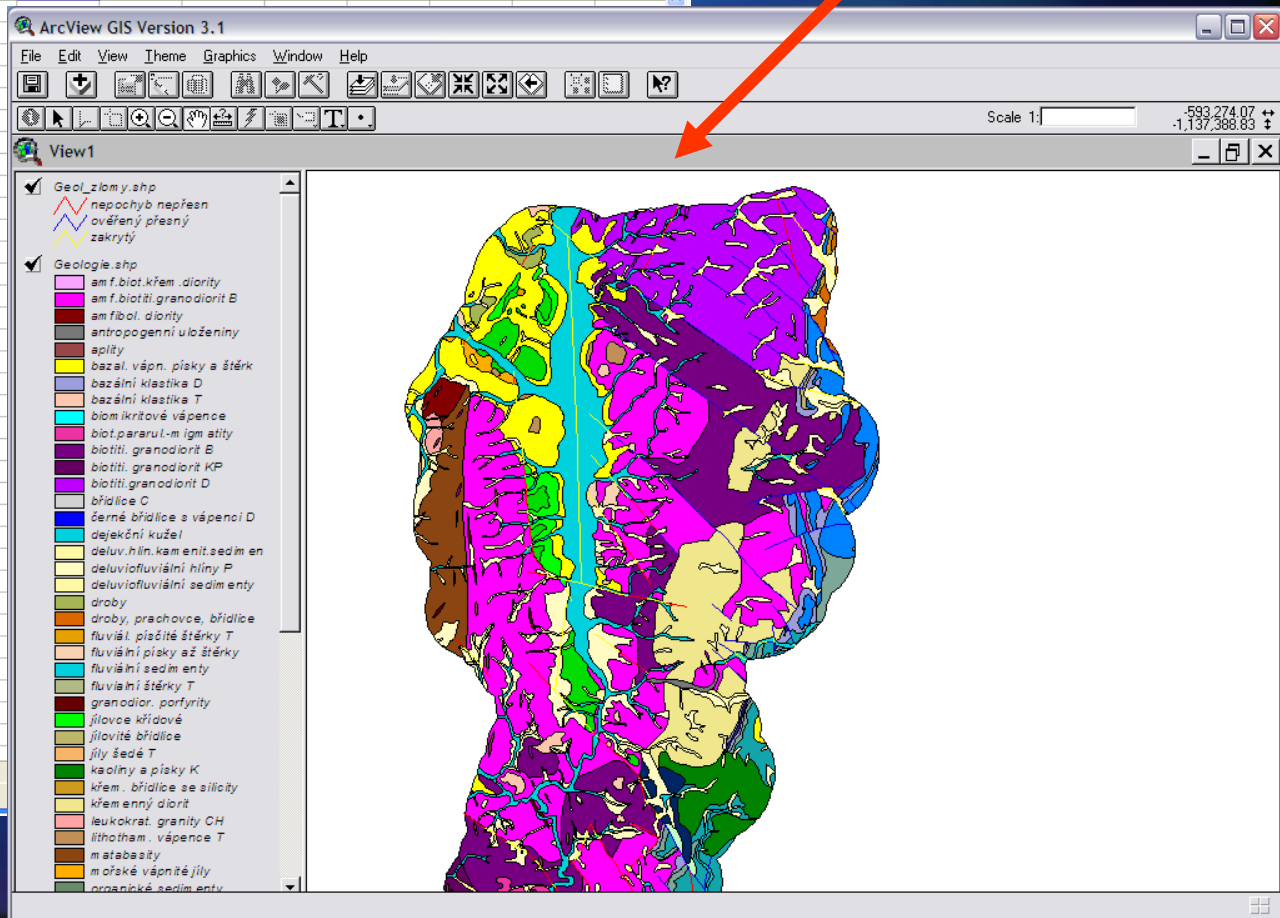
Microsoft Excel - Geologie

File Edit View Insert Format Tools Data Window Help

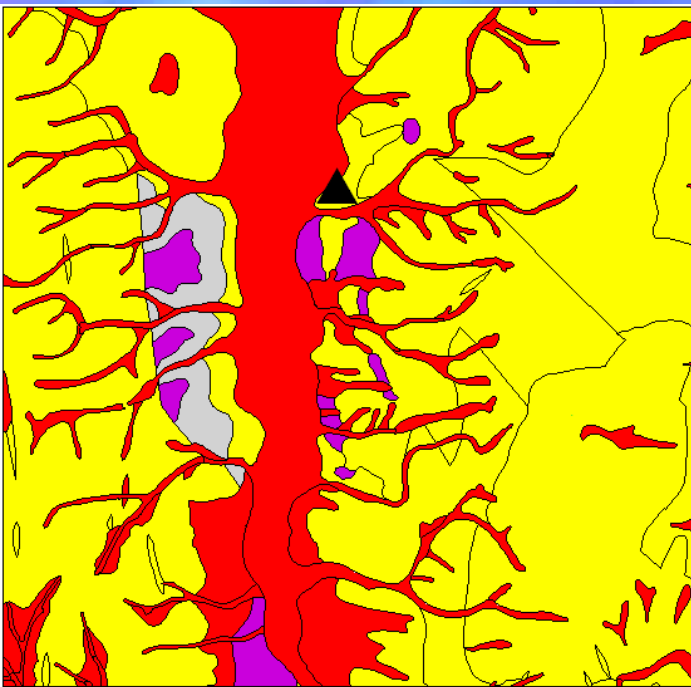
Nápověda - zadejte dotaz

F12

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	GEOLGY	infiltration	runoff	rock code									
2	amf.biot.křem.diority	1	2	1									
3	amf.biotiti.granodiorit B	1	2	2									
4	amfibol. diority	1	2	3									
5	antropogenní uložení		1	4									
6	břidlice C	0	3	5									
7	bazal. vápn. pisky a šterky	3	0	6									
8	bazální klastika D	1	2	7									
9	bazální klastika T	2	2	8									
10	biomikritové vápence	3	1	9									
11	biot.pararul.-migmatity	1	2	10									
12	biotiti. granodiorit B	1	2	11									
13	biotiti. granodiorit KP	1	2	12									
14	biotiti. granodiorit D	1	2	13									
15	dejekční kužel	3	1	14									
16	deluv.hlin.kamenité sedimenty	3	1	15									
17	deluviofluviální hlíny P	2	1	16									
18	deluviofluviální sedimenty	2	1	17									
19	droby	1	2	18									
20	droby, prachovce, břidlice	1	3	19									
21	fluviaální šterky T	3	0	20									
22	fluviaální písčité šterky T	3	0	21									
23	fluviaální pisky až šterky	3	0	22									
24	fluviaální sedimenty	2	1	23									
25	granodior. porfyrity	1	2	24									
26	jílovce křídové	0	3	25									
27	jílovité břidlice	0	3	26									
28	jily šedé T	0	3	27									
29	křem. břidlice se silicity	0	1	28									
30	křemenný diorit	1	2	29									
31	kaoliny a pisky K	0	3	30									
32	leukokrat. granity CH	1	2	31									
33	lithotham. vápence T	2	1	32									
34	matabasity	1	2	33									
35	mořské vápnité jily	0	3	34									

Oblastní úroveň – odhad rizika chování polutantu

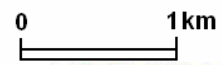

ÚDOLIE SVITAVY
Geologické prostredie

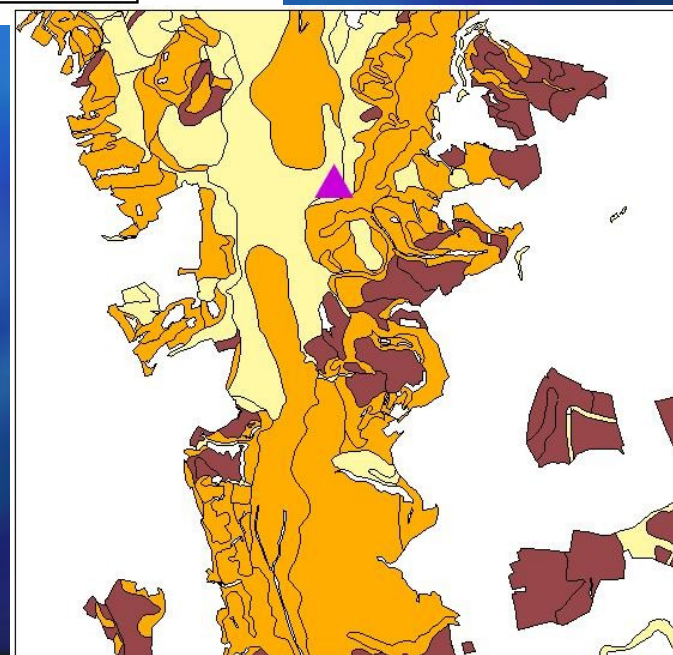
Riziko vsakovania
kvapalného polutantu

- nepatrné
- nízke
- stredné
- vysoké

▲ miesto havárie

diferenciačný význam

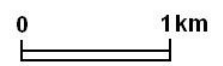

ÚDOLIE SVITAVY
Pôdne prostredie

Riziko vsakovania
kvapalného polutantu

- nízke
- stredné
- vysoké

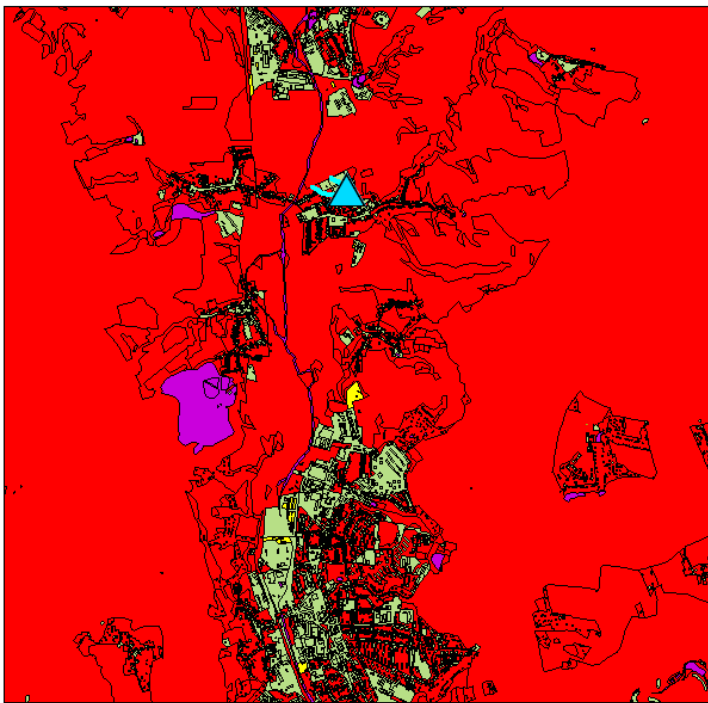
▲ miesto havárie

diferenciačne
nevýznamný faktor –
homogenní prostředí

Oblastní úroveň – odhad rizika chování polutantu

ÚDOLIE SVITAVY

Využitie plôch

Riziko vsakovania
kvapalného polutanta

 nepatrné

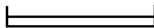
 nízke

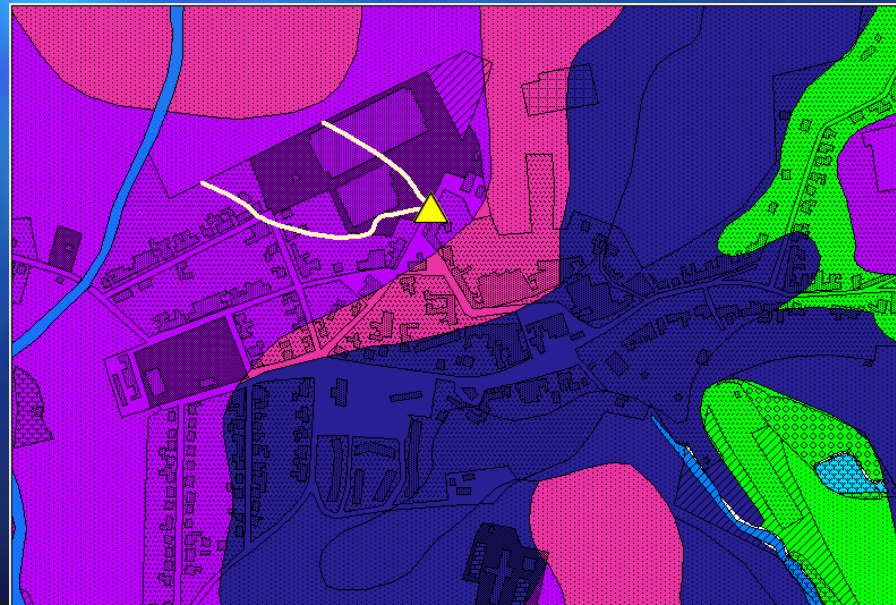
 stredné

 vysoké

 miesto havárie

 predpokladaná trasa
odtekania polutanta

0 1 km

ÚDOLIE SVITAVY

Úradná cena pôdy
a využitie plôch

Cena pôdy (Kč/m²):

 <math><1,00</math>

 1,01 - 3,00

 5,01 - 7,00

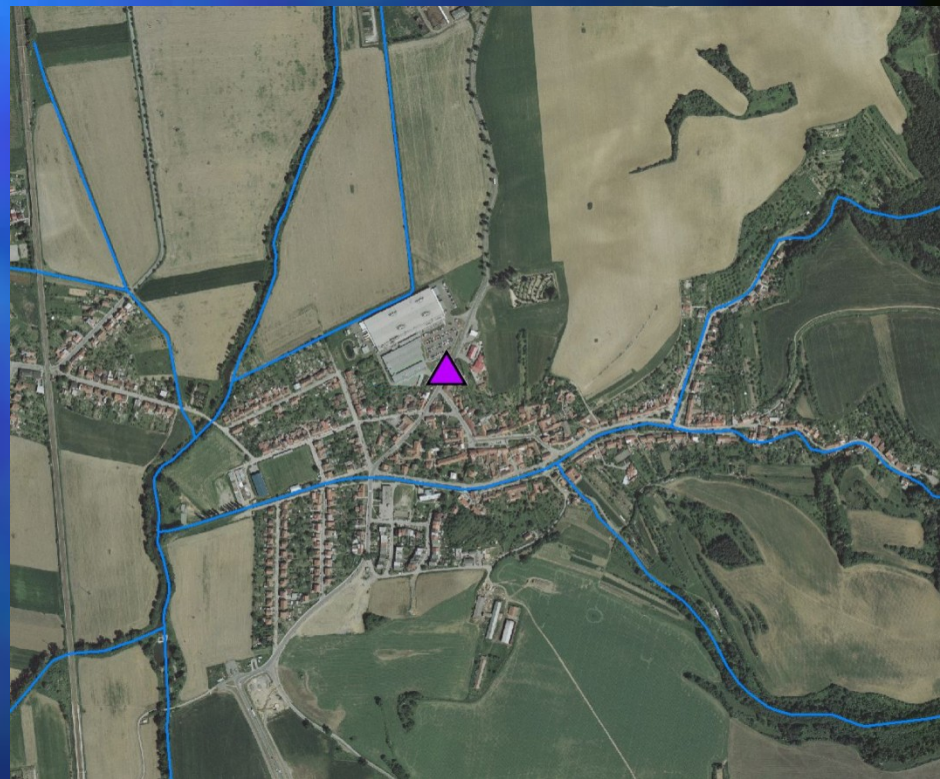
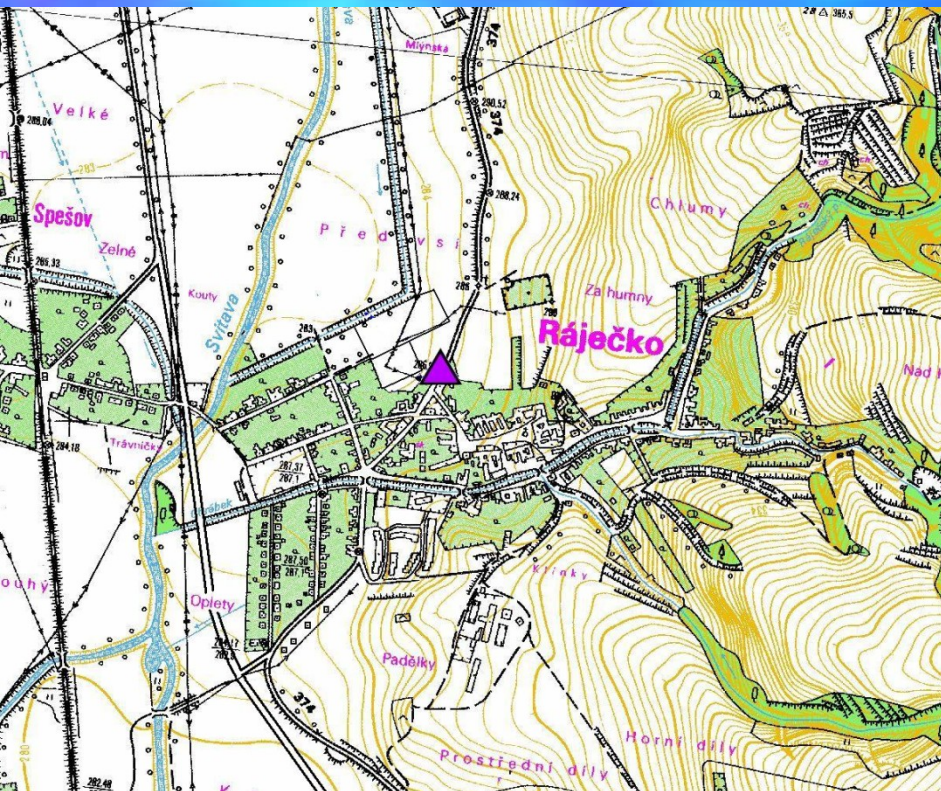
 7,01 - 10,00

 10,01 - 14,50

 miesto havárie a očakávaná
trasa odtekania polutanta

 rieka

Přechod na úroveň obce

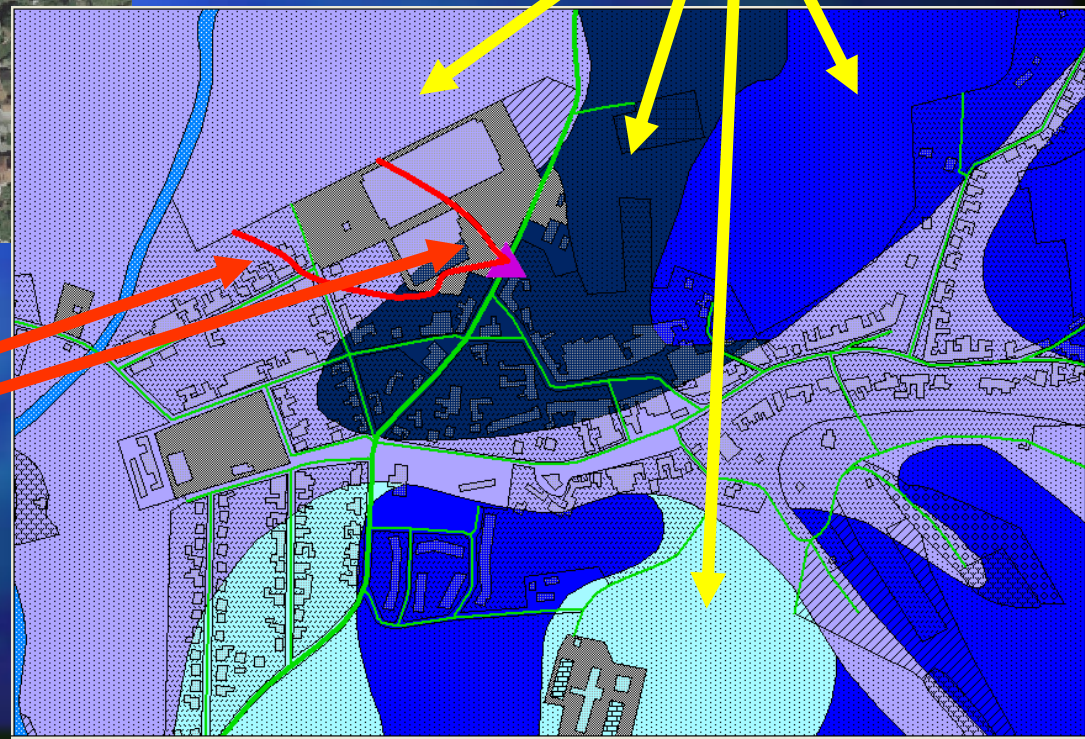
Digitální FG geodata podporující rozhodování – lokální úroveň

Letecké ortofoto

Aktuální odvodňovací síť

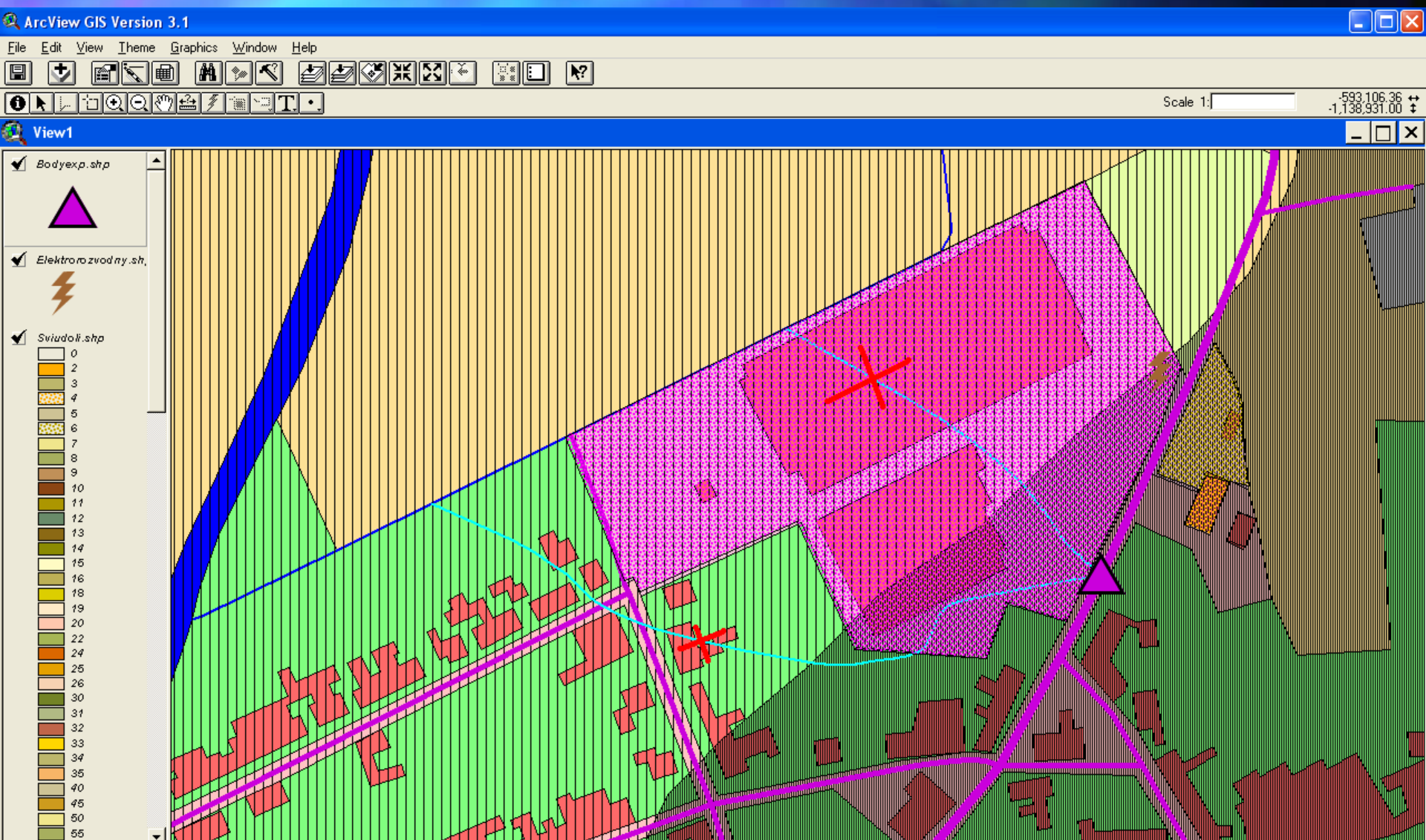
Míra rizika vsakování polutantu

Namodelované trasy
povrchového odtoku
polutantu

Podpora rozhodování na lokální úrovni

Standardní mapový výstup z geodatabáze bez účelové geografické interpretace

Podpora rozhodovania na lokálnej úrovni

ÚDOLIE SVITAVY

Ráječko - sever

Faktory rozhodovania v krízovom konaní

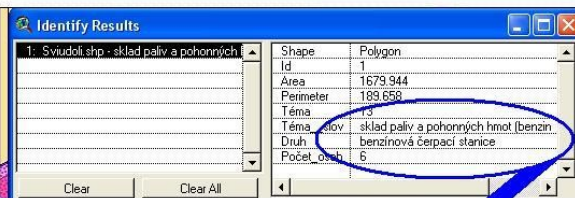
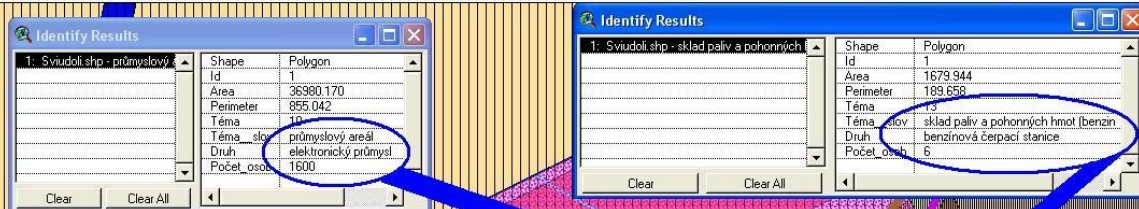
- miesto havárie
- trasa odtoku polutantu
- hlavná prístupová cesta
- vedľajšia prístupová cesta
- ostatná prístupová cesta
- kľúčové miesto rozhodovania
- elektrický transformátor

Riziko vsaku znečisťujúcej látky:

- nízke
- vysoké

Využitie plôch v roku 2010:

- vodná plocha
- záhrada
- orná pôda
- dláždená plocha
- rodinný domček
- elektronický priemysel
- čerpacia stanica pohonných hmôt
- autoservis

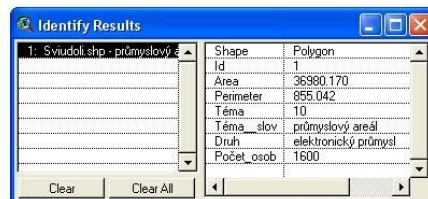

posledný bod tečenia polutanta po dláždenej ploche

posledný bod tečenia polutanta plochou s obmedzeným vsakom

posledný bod tečenia polutanta pred vstupom do kanalizačného systému

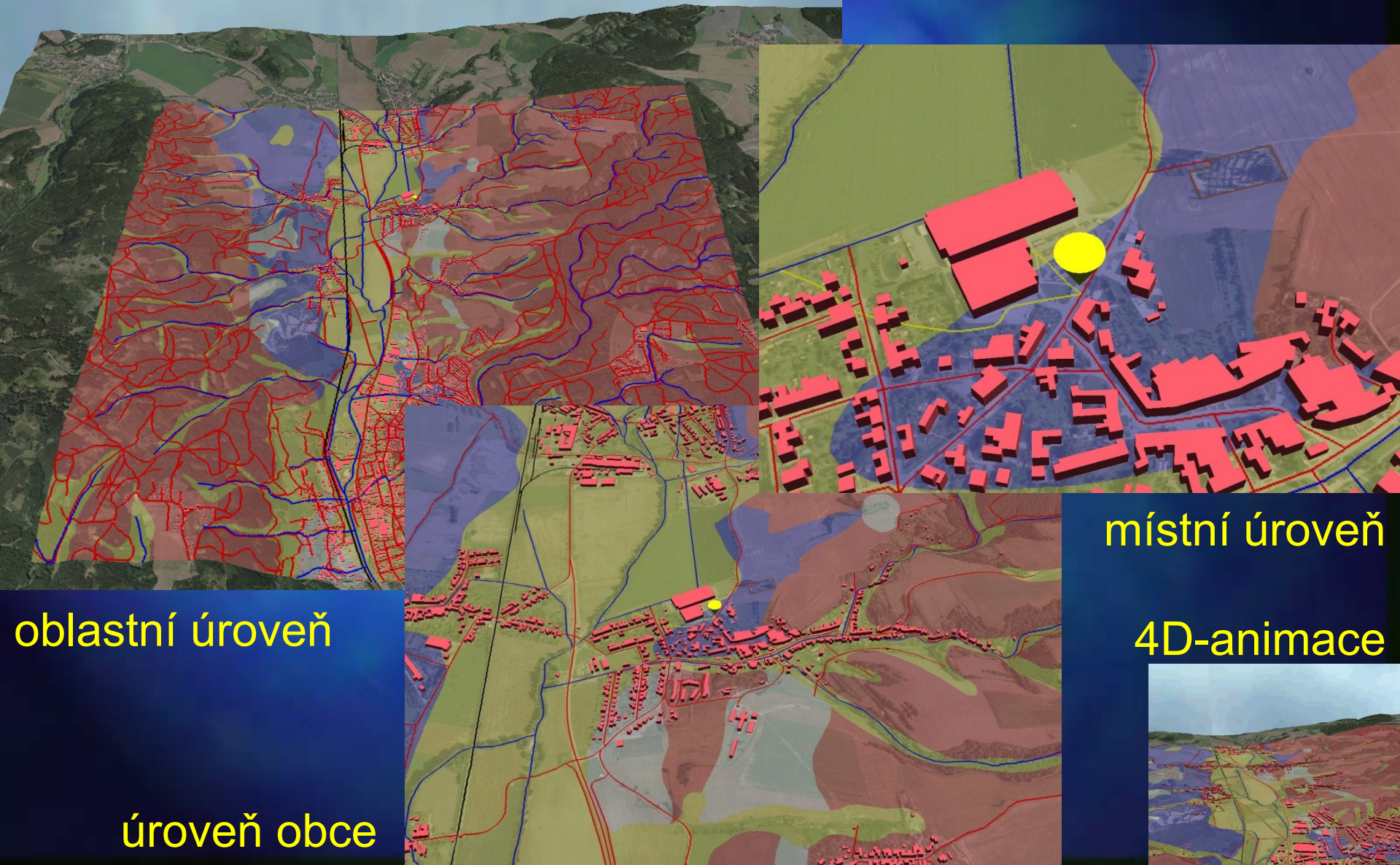
posledný bod tečenia polutanta pred vtokom do stáleho povrchového vodného toku

areály zvlášť dôležité z hľadiska evakuácie osôb

3D a 4D vizualizace rizikové situace

Za využití DMR, ortofota, prostředí ohodnoceného podle rizika, současného využití ploch, 3D modelů objektů

oblastní úroveň

místní úroveň

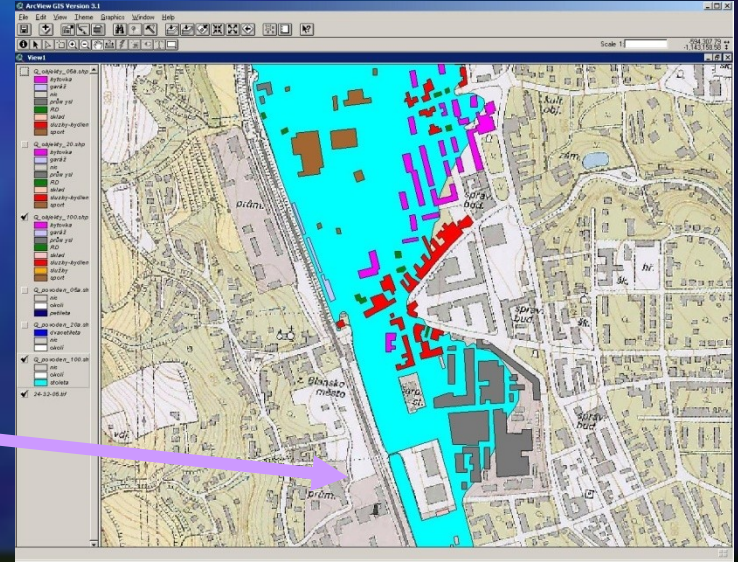
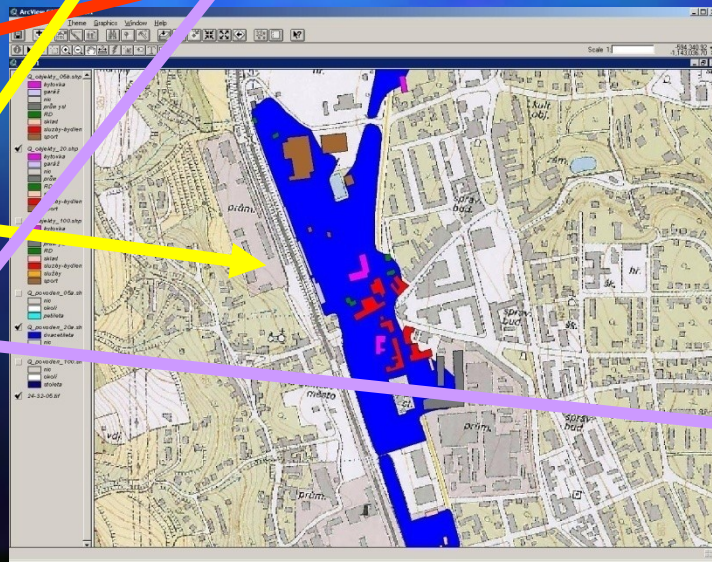
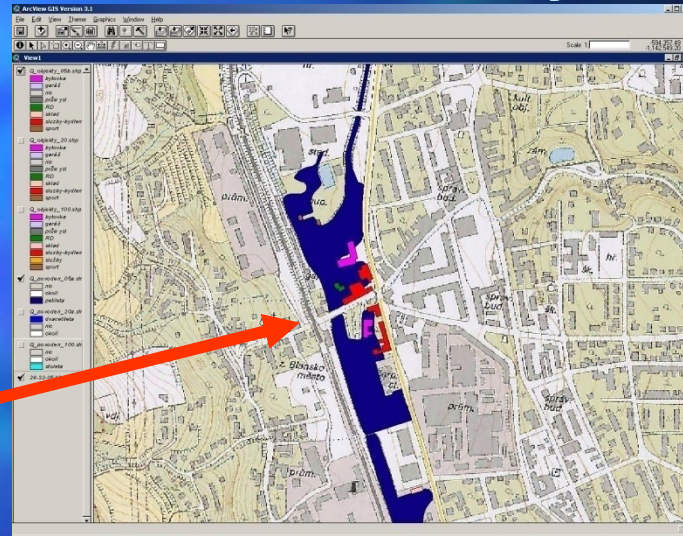
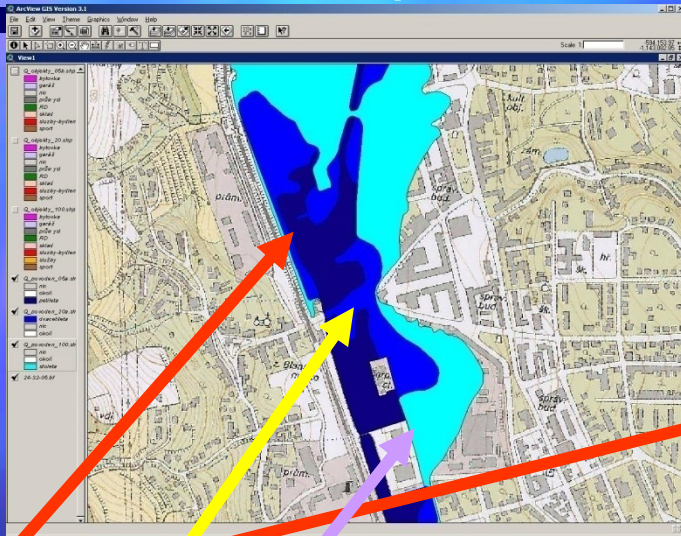
4D-animace

úroveň obce

Výhody technologie GIS při geografické interpretaci geodat a komunikaci v krizovém řízení

- Modelování povodňového rizika a evakuace objektů

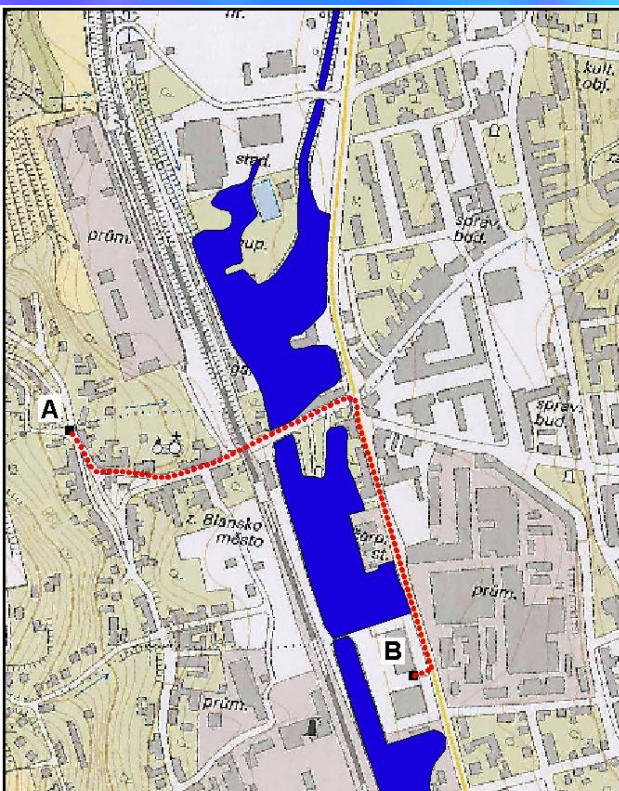

Q₅
Q₂₀
Q₁₀₀

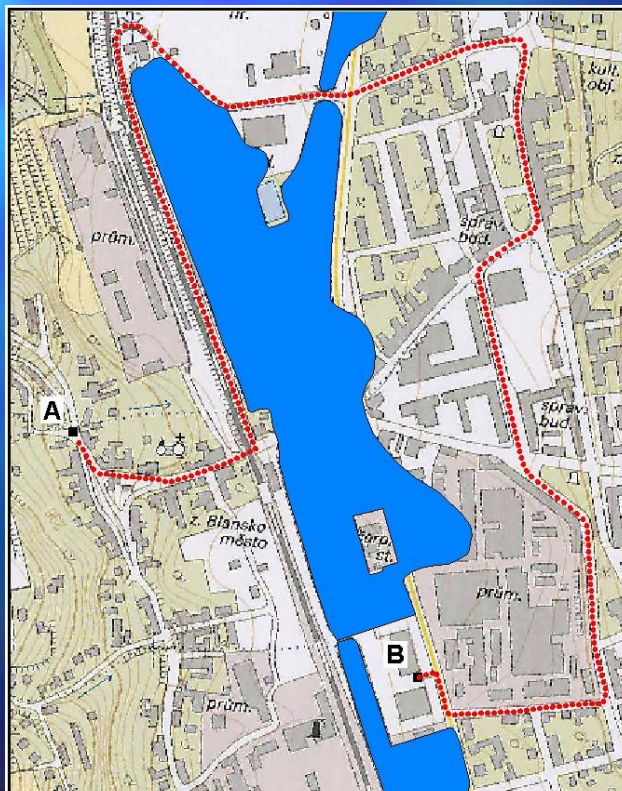
Výhody technologie GIS při geografické interpretaci geodat a komunikaci v krizovém řízení

Modelování povodňového rizika a únikových tras

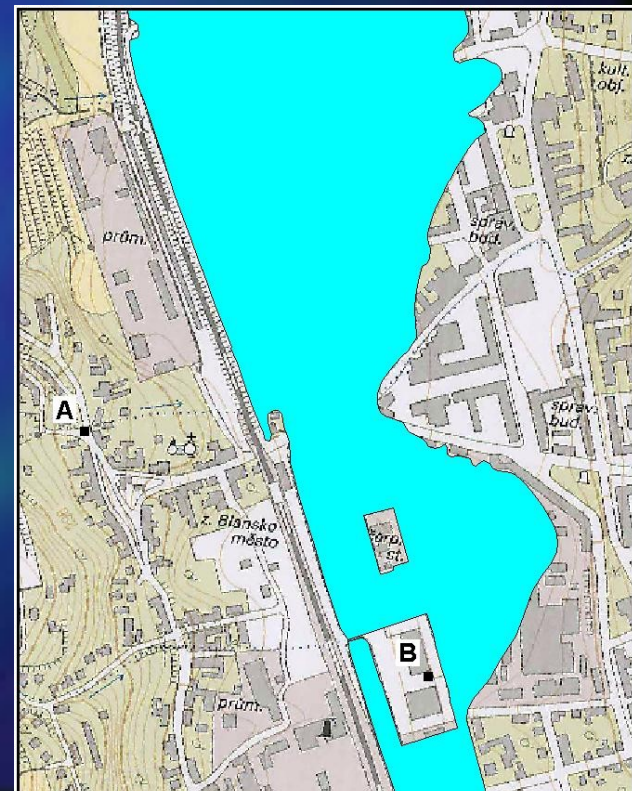
Q_5

Q_{20}

Q_{100}

Děkuji za pozornost.

